Zo krijgen we een beeld van welke planten de winter trotseren en welke soorten rond de jaarwisseling nog in bloei staan.

Ook dit jaar vindt de plantenjacht plaats op het terrein van Vincent van Gogh. De kans is groot dat we bekende doorzetters als Paardenbloem, Madeliefje en Straatgras tegenkomen. Deze soorten kunnen onder gunstige omstandigheden het hele jaar door bloeien. Tijdens de planten-jacht van vorig jaar werden in Venray maar liefst 17 verschillende bloeiende soorten gevonden.

Heeft het in december weinig of niet gevroren, dan kunnen we bovendien planten aantreffen die normaal gesproken al eerder in het jaar bloeien. Denk bijvoor-beeld aan Duizendblad, Scherpe boterbloem en Grote ereprijs. En wie weet worden we zelfs verrast door echte voorjaarsbloeiers, zoals Vroegeling, Sneeuwklokje of Hazelaar. Iedereen kan meedoen, van beginnende plantenliefhebber tot ervaren florist. Je hoeft dus geen plantenkenner te zijn. Samen ontdekken we wat er op de laatste dag van het jaar nog allemaal in bloei staat.
Wie alvast wil zien welke winterplanten gezocht kunnen worden, kan de zoekkaart van FLORON bekijken via de website van FLORON.

foto: paarse dovenetel

Mosella

ivn natuur educatie Geysteren Venray

oktober november december 2026

COLOFON

Bestuur

Voorzitter Mark Schapendonk	voorzitter@ivn-geysteren-venray.nl
Secretaris Kim Pietersen	info@ivn-geysteren-venray.nl
Penningmeester Pieter Weerts	penningmeester@ivn-geysteren-venray.nl

Werkgroepen

Insecten Rien Eikmans	eikmans.r@outlook.com
Jeugd Diana Cremers	olinedolfijn@hotmail.com
Lezingen Ingrid Heys	Ingrid.heys@victus.nl
Paddenstoelen Mien Leijsten	mien200@hotmail.com
Planten Piet Weijers	pjweijers@live.nl
Scholen Henk Bardoel	henkbardoel@hotmail.com
Vogels Joof Teeuwen	joofteeuwen@gmail.com
Kerkuilen Piet Willems	pietnellywillems@gmail.com
Steenuilen Gerrit van Meijel	gerritvanmeijel@ziggo.nl
Overige uilen Wim Gielens	wimgielens@gmail.com
Wandelingen Mart Philipsen	mart.philipsen2019@gmail.com

Redactie

Dinie Hoex /Marian de Jonge	redactie@ivn-geysteren-venray.nl

Commissie Vertrouwenspersonen

Mech Verkuylen	mechenhan@icloud.com
Gerard van Loon	g.vanloon@planet.nl

Overig

Postadres Merseloseweg 134, 5801CE Venray
IBAN NL36 RABO 0156 3203 39
KvK 40165460
Website https://ivn.nl/afdeling/geysteren-venray/
Facebook ivngeysterenvenray

Onderweg staan we stil bij verschillende bijzondere bomen.
Zo is er de **vliegden**, die ooit eenzaam in het uitgestrekte Peellandschap stond en als baken diende voor mensen die door de woeste Peel trokken. Ook bezoeken we de **Judasboom** bij Huize Bronlaak. Deze bijzondere boom werd rond 1910 geplant en staat bekend om zijn opvallende bloei op het kale hout (foto links)

Een ander bijzonder onderdeel van Bronlaak zijn de tuinen. Hier wordt biologisch-dynamische tuinbouw bedreven. Er wordt geen kunstmest of bestrijdingsmiddel gebruikt en veel compost wordt zelf gemaakt. Ook wordt gewerkt met de zaaikalender van Maria Thun.
Kortom: een wandeling op een bijzondere plek, waar natuur, landschap, geschiedenis en cultuur samenkomen.

Op zoek naar bloeiende planten tijdens de Eindejaars Plantenjacht

Datum: **donderdag 31 december 2026**
Start: **13.30 uur**
Parkeerplaats: **bij JUMBO, Kiosk 185 5802 NV Venray**

Belangstellenden worden gevraagd zich vooraf aan te melden via de website (zie pag.2 onderaan). Zo kunnen wij u tijdig informeren als er onverhoopt iets aan de wandeling verandert.

Wie denkt dat er in hartje winter geen planten meer bloeien, heeft het mis. Ook in december zijn er in Venray nog verrassend veel bloeiende planten te vinden. We gaan daarom op 31 december weer op pad tijdens de landelijke Eindejaars Plantenjacht van FLORON.

Tijdens deze wandeling gaan we ongeveer anderhalf uur onder begeleiding van de natuurgidsen Wim en Mart op zoek naar zoveel mogelijk verschillende bloeiende planten. De waarnemingen worden na afloop doorgegeven aan FLORON (Floristisch Onderzoek Nederland), dat dit jaar voor de dertiende keer de Eindejaars Plantenjacht organiseert.

vervolg pag.28

Oudejaarswandeling op Bronlaak
Op ontdekkingstocht door een bijzonder stukje Peel

Datum: **zondag 27 december 2026**
Aanvang: **10.00 uur**
Start: **parkeerplaats Gemertseweg 36,5841 CE Oploo**
Gidsen Wil en Mart nemen u graag mee op deze ontdekkingstocht.
Aanmelden is in verband met de voorbereiding verplicht.
Omdat het in deze tijd van het jaar koud en nat kan zijn, wordt stevig en waterdicht schoeisel aangeraden.

Op zondag 27 december organiseren we een bijzondere wandeling in de omgeving van Bronlaak in Oploo. Het terrein van Bronlaak ligt verscholen in een rustgevende, bosrijke omgeving en sluit direct aan op een groot natuurgebied van 186 hectare dat wordt beheerd door Brabants Landschap.
Bronlaak heeft de sfeer van een dorp, met woonhuizen, werkgebieden, ontmoetingsplekken, jaarfeesten en een rijk cultureel leven. Tijdens de wandeling ontdekken we niet alleen de natuur, maar ook de bijzondere geschiedenis van dit gebied.
Ruim honderd jaar geleden maakte deze omgeving nog deel uit van het noordelijke Peelgebied: een groot, kaal en vlak landschap met voedselarme woeste grond, heide en pijpenstrootje. In de loop der jaren veranderde het landschap ingrijpend.
Vandaag de dag wordt het gebied gekenmerkt door slingerende lanen, monumentale eiken en de idyllische **Slinkvijver**, met zijn historische theekoepel en ijskelder. Ook komen we langs de schaapskooi en het labyrint, een bijzondere krachtplaats waaraan een mooi verhaal is verbonden.

vervolg pag.27

Van de redactie

Beste leden,
Hierbij weer een nieuwe Mosella. De redactie heeft er , uiteraard met medewerking van velen van jullie, hopelijk een lezenswaardig blad van gemaakt.

Op de volgende pagina staat de uitnodiging voor de ALV, voor alle leden belangrijk om daarbij aanwezig te zijn.
Verder blijkt uit het artikel over de watervogeltelling dat dit niet een mooie "hobby" is maar een onderdeel van een terugkerend landelijk onderzoek. Verderop kun je ook lezen welk nut, ook landelijk, de jaarlijkse plantenjacht heeft. De actieve leden van onze vereniging doen dus mee aan grote onderzoeken naar de staat van de natuur, fantastisch werk! We hopen dat ze positieve trends waarnemen alhoewel het verslag van de lezing over biodiversiteit helaas iets anders toont.
Als natuurvereniging blijven we ons best doen om mensen liefde voor de natuur te tonen en gelukkig is er ook hier in de omgeving veel moois te zien en te beleven, daarvan getuigen de verslagen van een aantal wandelingen

Nog even dit: we doen ons best om alles te plaatsen dat jullie ons – ook op verzoek – sturen maar we moeten uitkomen op een veelvoud van vier pagina's. Daarom is de Mosella soms "vol" en is het dan niet meer mogelijk om er nog eens vier pagina bij te voegen, ook om financiële redenen. Graag jullie begrip hiervoor. Het is ook beter om niet al te lange teksten in te sturen, zodat iedereen een plaats krijgt. Als een tekst met foto's vier pagina's beslaat is dat eigenlijk te veel, hoe goed bedoeld natuurlijk, laat dat duidelijk zijn.
In de volgende Mosella zal de overgebleven kopij uiteraard geplaatst worden, als deze dan nog relevant is. Blijf vooral insturen!

foto omslag: een jonge oehoe oftewel takkeling. De foto is genomen door Jan Houwen in een van de Gemeentebossen van Venray

Venray, 16 september 2026

UITNODIGING EN AGENDA

Beste leden, Graag nodigen wij jullie uit voor de Algemene Ledenvergadering op woensdag 21 oktober 2026 om 20.00 uur in de Kemphaan te Venray.

AGENDA:

Welkom, mededelingen, vaststellen agenda
Verslag ALV 26 juni 2026
Huisvesting
Vacature voorzitter per oktober 2026
Jaarplan 2027
Financieel
Statuten
Rondvraag, waarna sluiting

De bijbehorende bijlagen worden tijdig op de website gepubliceerd.
We hopen op een mooie, constructieve avond met elkaar.

Met vriendelijke groet,
Bestuur IVN Geysteren-Venray

Mark Schapendonk – voorzitter
Pieter Weerts – penningmeester
Kim Pietersen-Rietbergen – secretaris

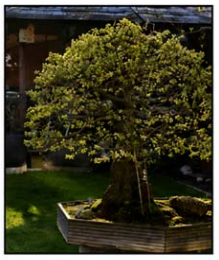
Varia avond deel 2

Lezing: **Het zelf creëren van een bonsaiboompje**
Door ons lid: **Joep van Goch**
Datum: **Maandag 21 december 2026**
Locatie: **De Kemphaan, Venray**
Aanvang: **na deel 1**

Mijn Bonsai. `Prachtige dure bonsaiboompjes en urenlang gepriegel met snoeischaartjes dat is niet mijn hobby; kan ik niet betalen en heb ik geen geduld voor. Ik heb bonsai niet enkel omdat ze mooi zijn maar ook en vooral omdat ze bijzonder zijn; veel ervan hebben een eigen geschiedenis die ik met foto's en aantekeningen heb vastgelegd. Ik kijk er naar uit om op 21 december te vertellen over de oude haagbeuk, de liguster uit een oude heg, de gestolen bonsai, over marcotteren, afleggen, stekken, blad- en wortel snoei. Over mijn 37 jaar bonsai is veel te vertellen. Joep van Goch.` Joep gaat ons inwijden in het zelf maken van een Bonsai. Zijn passie (naast fotograferen) voor de 'bonsai' startte in 1989 met een cursus voor bonsai-beginners. Hij gaat ons meenemen in zijn zoektocht naar het in relatief korte tijd maken van een bonsai zonder veel kosten. Een traditionele bonsai aanschaffen is onbetaalbaar. Hij ging, gezien zijn leeftijd, zelf pionieren om in relatief korte tijd een redelijk bonsai-resultaat te krijgen. Het hele proces door de jaren heen legde hij vast met zijn andere passie: fotograferen. Van de haagbeuk hieronder heeft hij in vijf jaar een bonsai gemaakt die prominent als blikvanger bij de ingang van de nationale bonsaishow stond. Over het hoe en wat gaat hij ons meer vertellen.

De foto's zijn gemaakt v.l.n.r. in: februari 1994, juni 1995, november 2005 en april 2025

Varia avond deel 1

Lezing: **Natuurfotografie anders bekeken**
Door onze leden: **Chris Geurts en Sjef Silvertand**
Datum: **Maandag 21 december 2026**
Locatie: **De Kemphaan, Venray**
Aanvang: **20.00 uur**

Beide heren zijn lid van het IVN en van de fotogroep eXposure.
In de presentatie worden onder andere foto's getoond die gemaakt zijn in het natuurgebied Ooijen-Wanssum. Vervolgens komen een aantal fotografische onderwerpen aan bod die kunnen worden samengevat onder de term creatieve fotografie zoals:
- Intentional Camera Movement (ICM), foto's waarbij de camera bewust is bewogen.
- Meervoudige opnames, waarbij meerdere foto's gecombineerd worden tot een foto.
- Inversie, waarbij van een foto een negatief wordt gemaakt.
- Foto's waarbij een verstilling in het landschap wordt gecreëerd.

De presentatie zal worden afgesloten met een video van het kerkenproject. In dit nog lopende project worden, op verzoek van het HPV, door een aantal fotografen van de fotogroep eXposure, alle kerken en kapellen in de gemeente Venray fotografisch vastgelegd.

vervolg pag.25

Eerste Klimaatexamen in Venray brengt inwoners samen rond klimaatkennis

Op 27 mei vond voor het eerst in Venray het Klimaatexamen plaats. De gemeente organiseerde dit evenement samen met de twee Klimaatburgemeesters van Venray, Loes Geelen en Karin Hoedemaekers. De bijeenkomst bood deelnemers de kans om hun kennis over klimaatverandering te testen én te vergroten.

Het Klimaatexamen maakt deel uit van een landelijke campagne waarbij in de maand mei door heel Nederland examens werden afgenomen. In Venray gebeurde dit in de raadzaal van het gemeentehuis, waar de deelnemers in een professionele en inspirerende setting aan de slag gingen met vragen over zowel de theorie als de praktische kant van klimaatbewustzijn. Na afloop werden de resultaten gezamenlijk besproken en was er ruimte om ervaringen te delen.

Het initiatief sluit aan bij de missie van IVN Natuureducatie om bewustwording rond natuur en milieu te vergroten. Loes en Karin (beide IVN-lid) namen het initiatief om een lokale editie van het examen naar Venray te halen.

"Als Klimaatburgemeester zet je je vrijwillig in voor een beter klimaat en een duurzamer Nederland," leggen zij uit. "Iedereen doet dat op zijn of haar eigen manier. Het Klimaatexamen is een laagdrempelige en ludieke manier om mensen bewust te maken van de oorzaken en gevolgen van klimaatverandering, en om hen te stimuleren na te denken over wat ze zelf kunnen bijdragen."

Naast het Klimaatexamen organiseren de Klimaatburgemeesters maandelijks het Klimaatcafé in de Bibliotheek Venray. Iedere eerste woensdag van de maand, van 10.00 tot 11.30 uur, gaan bezoekers met elkaar in gesprek over thema's als duurzaamheid, klimaat, milieu en biodiversiteit. Regelmatig wordt hiervoor een gastspreker uitgenodigd. De bijeenkomsten zijn vrij toegankelijk voor iedereen. En leuk om nog te noemen! Op uitnodiging zijn Loes en Karin ook als gastspreker actief.

vervolg pag.6

Om meer inzicht te geven in klimaatverandering en samen te bespreken wat er lokaal mogelijk is om bij te dragen aan een duurzamere toekomst. Zo waren wij al te gast bij lokale organisaties, waaronder RotarFriends Maasvallei en Heerensociëteit Venray.

Hartelijke groeten Loes en Karin

Schouwburgplein kleurt groen tijdens aftrap Stoepplantjes in Beeld Venray

Met de onthulling van de projectbanner (zie de foto) gaf wethouder Daan Janssen zondagmiddag 5 juli op het Schouwburgplein het officiële startsein voor Stoepplantjes in Beeld, een meerjarig initiatief van onze vereniging.. Het project wil inwoners laten ontdekken dat de natuur niet alleen in parken en bossen te vinden is, maar ook tussen de stoeptegels.
Namens het IVN Geijsteren-Venray vertelde Mark Schapendonk dat het tijd is om anders naar de openbare ruimte te kijken. Naast een verzorgd straatbeeld verdient ook de natuur een plek in hoe we onze leefomgeving waarderen.
Stoepplantjes zijn geen ongewenst onkruid, maar waardevolle planten die bijdragen aan biodiversiteit, verkoeling en wateropvang in de stad. Al enkele dagen voor de officiële opening werkte de internationaal bekende 3D-streetpaintkunstenaar Matthew May aan een indrukwekkende 3D-schildering van stoepplantjes. Het kunstwerk trok veel bekijks en vormde een opvallend middelpunt van de feestelijke opening.
Na de officiële aftrap namen ruim zeventig kinderen uit Venray en omgeving het Schouwburgplein over.

vervolg pag.7

Gelegen aan de rand van de Peel ligt op dit prachtige landgoed de unieke dorpsgemeenschap Bronlaak, waar mensen beperkingen én talenten in het dagelijkse leven met elkaar delen.
Op Bronlaak -bij Oploo- wordt vanuit een antroposofische inspiratie gewerkt. Dit betekent dat in de tuin en bij de boerderij wordt gewerkt met een groot respect voor mens, dier, omgeving en milieu. De centrale keuken bereidt dagelijks de maaltijden, grotendeels afkomstig van eigen geproduceerde groente, fruit, kruiden, zuivel en vlees. Daarnaast zijn er ook vele andere ambachtelijke werkgebieden. Al deze gemaakte producten zijn te koop in de Bronlaak-winkel die van maandag t/m zaterdag geopend is.
Daarnaast is er een lunchroom in St Anthonis die mede gerund wordt door onze zorgvragers, waarin u ook terecht kunt voor een kopje koffie of thee.
Deze dorpsgemeenschap kent een rijke geschiedenis en bestaat inmiddels al 78 jaar. De lezing met als thema Hoe de Antroposofische zorg in Oploo terecht kwam neemt je mee terug in de tijd van pioniersfase tot nu, hoe er mee bewogen wordt met de huidige maatschappelijke situatie, waarin wel vastgehouden wordt aan de visie hetgeen houvast geeft aan de volwassenzorg. De lezing wordt gegeven door Erwin Janssen, vakinhoudelijk medewerker tuinderij de Kiem

Werk dus eens met andere zintuigen dan je ogen.
Bertie Robins en Mart Hendriks komen de Nacht van de Nacht muzikaal opluisteren.

De nacht is niet meer duister. Dat geldt al helemaal voor ons land. Lichtvervuiling vormt, net zo goed als lawaai en stank, een aanslag op het milieu. Niet alleen mensen hebben last van te veel licht. Voor de meeste dieren is het een ramp. Duisternis is een van de oer kwaliteiten van het buitengebied, net als stilte en ruimte. De aanblik van een sterrenhemel is voor veel mensen heel belangrijk. Bij een volkomen natuurlijk donkere lucht is het mogelijk om in Nederland 2.500 sterren te zien. Door lichtvervuiling zijn in veel steden echter nog maar zo'n 50 sterren zichtbaar. Met de Nacht van de Nacht willen wij mensen laten genieten van de donkere nacht en dit onderwerp breed onder de aandacht brengen. In een geïndustrialiseerd gebied als West-Europa is het bijna onmogelijk om nog plekjes te vinden waar de hemel echt donker is.

BRONLAAK "Hoe de Antroposofische zorg in Oploo terecht kwam"

Lezing **unieke dorpsgemeenschap aan de rand van de Peel**
wanneer: **maandag 16 november 2026**
Locatie: **De Kemphaan, Kennedeyplein 1, 5801 VH Venray**
Aanvang: **20.00 uur**
Presentatie: **Erwin Janssen**

Bronlaak is een bosrijk landgoed en antroposofische woongemeenschap in Oploo (Noord-Brabant), gelegen in het natuurgebied de Groote Slink.

Het vroege 20e-eeuwse landgoed kenmerkt zich door Engelse landschapstuinen, statige lanen, vennen, en gevarieerd bos dat aansluit op de Staatsbossen van Sint Anthonis en de Peelheide.

vervolg pag.23

Gewapend met stoepkrijt maakten zij kleurrijke tekeningen van paardenbloemen, madeliefjes, klavers en andere stoepplantjes. Binnen korte tijd veranderde het plein in een kleurrijke bloemenzee die liet zien hoeveel schoonheid er schuilt in de natuur tussen de tegels. Met Stoepplantjes in Beeld organiseren wij de komende jaren tal van activiteiten, waaronder wandelingen, educatieve projecten voor scholen, lezingen en de verkiezing van het mooiste stoepplantje van Venray. Het doel is inwoners van jong tot oud bewust te maken van de bijzondere planten die vaak ongemerkt in onze straten groeien. De feestelijke opening liet zien dat een klein plantje een groot verhaal kan vertellen. Wie voortaan door Venray wandelt kijkt hopelijk met andere ogen naar de groene verrassingen tussen de stoeptegels.

Klooster-Stadswandeling onthult verborgen verhalen van Venray

Tijdens de vijfde Klooster-Stadswandeling ontdekten zeventien deelnemers woensdagavond 15 juli hoe natuur, cultuurhistorie en erfgoed in het hart van Venray nauw met elkaar zijn verweven. Onder leiding van natuurgidsen Arianne en Mart voerde de route langs voormalige kloostertuinen, monumentale bomen en bijzondere plekken die voor veel Venraynaren verborgen blijven.

vervolg pag.8

De wandeling startte bij de Sint Petrus Bandenkerk, de "Kathedraal van de Peel" Al direct werd stilgestaan bij de hoogteverschillen in het landschap en de rijke geschiedenis van het gebied

Onderweg maakten de deelnemers kennis met bijzondere bomen, waaronder de eeuwenoude taxus, de imposante rode beuk en de Japanse notenboom. Hoog in de kerktoren trok ook de slechtvalk de aandacht, die al enkele jaren in de toren broedt.

Een bijzonder moment was het bezoek aan de Lourdesgrot van het voormalige Sint Jozefklooster en de historische Sint Oda-put. Beide herinneren aan het rijke religieuze verleden van Venray en vormen nog altijd bijzondere plekken in het stadsbeeld.

Ook de natuur kwam volop aan bod. In de plantsoenen en langs de paden bloeiden tal van stoepplantjes, waaronder het Sint-janskruid, (foto links) dat deze maand centraal staat binnen het project Stoepplantjes in Beeld.

Daarnaast genoten de deelnemers van de schaapskudde van herder Jan Manders, die met zijn Drentse heideschapen een waardevolle bijdrage levert aan het natuurbeheer in Park Annahaege Na ruim twee uur wandelen keerden de deelnemers enthousiast terug. De wandeling liet zien dat achter vrijwel iedere boom, plant en historische plek een verrassend verhaal schuilgaat.

foto: Annaklooster

Nacht van de nacht, een nachtelijk avontuur

Wanneer: **zaterdag 24 oktober 2026**
Tijd: **U kunt tussen 19.30 en 20.30 starten.**
De activiteit duurt tot 22.00 uur.
Waar: **We starten bij Schutterij 't Zandakker, Gilde St Jan, Loonsedijk 5 Merselo.**
Aanmelden: niet nodig , een vrijwillige bijdrage is welkom.
Route: U kunt met de auto of de fiets: **Vanuit Venray:**
Bij de rotonde Noordsingel /Westsingel, rij naar de Beekweg richting Vredepeel. Bij de Loonsedijk rechts af. (Een bordje van het IVN wijst de weg), Daarna 1ste onverharde weg links. Volg het bord Schutterij/IVN.
1ste afslag links naar de Schutterij St Jan, hier kunt u parkeren.
Voor wie: **volwassenen én kinderen**
Helaas is deze activiteit niet geschikt voor mindervaliden vanwege het oneffen terrein.
Neem liever geen zaklampen mee zodat iedereen kan genieten van de duisternis

Wat is de Nacht van de Nacht
De Nacht van de Nacht is een jaarlijks terugkerend evenement eind oktober. Tijdens de Nacht van de Nacht worden op honderden plaatsen in Nederland activiteiten georganiseerd die de schoonheid van echte duisternis benadrukken.
Wat staat er op het programma
Wat is spannender dan een nachtelijke route in een natuurgebied? De route is goed gemarkeerd met lichtjes, zodat niemand in het donker verdwaalt. Tijdens de tocht worden de deelnemers verrast met een aantal leuke activiteiten, zoals: de sterren bekijken met een sterrenkijker en uitleg krijgen; luisteren naar een verhalenverteller, bekijk de kraam van de Uilenwerkgroep en ervaar dat ze niet over uilen uitgepraat raken.

vervolg pag.22

Lezing Bioritme - lichtvervuiling

Datum: **Maandag 19 oktober 2026**
Tijd: **20.00 uur**
Locatie: **De Kemphaan, Kennedeyplein 1, 5801 VH Venray**
Presentatie: **Joost Geraets en Marieke van den Ende**

Waarom een donkere nacht belangrijk is
samen waken over o.a. onze nachtdieren...

Wij, gemeenten, bedrijven, jij en ik, verlichten steeds meer straten, gebouwen, kassen en meer. Dat heeft gevolgen voor onze gezondheid. En veel meer nog voor de gezondheid van nacht- en schemerdieren die deels gedesoriënteerd en uitgeput raken en daardoor in bepaalde situaties op bepaalde plekken zelfs komen te overlijden...

Tijdens de training Nachtwachters hebben wij, Marieke en Joost, er veel over geleerd. Wij weten nu, nog beter, waarom het belangrijk is dat we de nacht zo donker mogelijk houden en op plaatsen opnieuw verduisteren. Denk dus aan lichtvervuiling bestrijden: onnodige verlichting uit (laten) doen, licht anders richten, andere kleuren licht kiezen als er toch licht nodig is en meer. Wil je meer leren over het belang van de nacht voor ons en onze dieren kom dan naar onze presentatie. Iedereen is van harte welkom!

ZOLDER JUG OPGERUIMD

Althans, er is een begin gemaakt met het opruimen van de zolder van het JUG, het gemeenschapshuis Geysteren. Zoals het met veel zolders gaat, wordt er vaak iets bijgelegd maar zelden iets van opgeruimd. Zo ook met onze zolder.
Diana, Mart, Henk en Mark hebben de handen uit de mouwen gestoken en zijn aan de slag gegaan.

Doel was om overzicht te krijgen van wat er allemaal aanwezig is. En dat is heel wat. Van een verzameling schepnetjes, tot professionele microscopen. Heel veel oude lesbrieven, zoekkaarten en materialen voor het veldwerk. Lang niet allemaal even bruikbaar. En veel informatie is inmiddels makkelijker digitaal te vinden. Er is dus veel geschift en opnieuw geordend. Wat weg kon is weggedaan. Bruikbaar lesmateriaal is uiteraard bewaard en deels gedigitaliseerd.

Er ligt nu een goede basis voor een tweede verbeterslag: zoveel mogelijk spullen op basis van thema's of activiteiten ordenen en opnieuw in kisten opbergen, daarbij ook alles meteen registreren zodat het eenvoudiger wordt om iets te zoeken. Afgesproken is deze klus aan de geplande verhuizing te koppelen.

Kruudwissewandeling: kruiden, sagen en een vleugje hemelwater

Op zaterdag 15 augustus vertrokken 17 deelnemers vanaf de historische Volmolen voor de jaarlijkse Kruudwissewandeling. De wandeling voerde door het landschap rond Weverslo en het Loobeekdal, op zoek naar de kruiden die van oudsher deel uitmaken van de Venrayse Kruudwisse.

De natuur liet zich dit jaar van een bijzondere kant zien, de langdurige droogte had duidelijk zijn sporen nagelaten. Veel kruidachtige planten waren verdroogd en op plaatsen waar nog enigszins water beschikbaar was, kreeg het 'netheidsyndroom' de overhand. Toch lieten de gidsen Wil en Mart zich niet uit het veld slaan. Met hun kennis wisten zij ondanks de moeilijke omstandigheden de karakteristieke Kruudwisse-kruiden te vinden. En juist op deze dag gebeurde er iets bijzonders: na maanden van droogte begon het tijdens de wandeling te regenen. De deelnemers ontvingen het hemelwater dan ook als een welkome traktatie. Misschien heeft de Kruudwisse toch meer in haar mars dan alleen bescherming tegen onheil en ziekte en brengt ze ook voorspoed!

Een boeket vol verhalen

Geen boeket is zo sterk omgeven door mythes, symboliek en volks-verhalen als de Kruudwisse. Maar wat zit er nu eigenlijk in en waar diende deze bijzondere kruidenbundel voor?
Biologe Isabel Pombo Geerstma van de Hortus in Leiden deed onderzoek naar de Kruudwis en kwam daarbij tot een opmerkelijke conclusie: *"Mensen hebben elkaar door de eeuwen heen heel erg veel nagepraat."*

vervolg pag.11

Paddenstoelenwandeling

Datum: **zondag 18 oktober 2026**
Tijd: **10.00 uur - 12.00 uur**
Locatie: **Parkeerplaats bij (voormalig) voetbalveld Oostrumsewegweg Geysteren**
Excursieleiding: **Gerard Compiet en Piet Weijers**

Hoewel praktisch het hele jaar door wel paddenstoelen voorkomen is de herfst natuurlijk de beste tijd om ze te bekijken. Paddenstoelen blijven voor jong en oud tot de verbeelding spreken, die kleine wondertjes van moeder natuur. Paddenstoelen, zwammen, schimmels, allemaal hetzelfde? Of zijn er verschillen?

Paddenstoelen zijn de "vruchten" van de "plant" die onder de grond, in een boom of op een dode tak zitten. De paddenstoel moet sporen (zaad) maken en ervoor zorgen dat de wind ze mee kan nemen naar een andere plek. De rol van de paddenstoelen in het ecosysteem is van groot belang. Het is elk jaar weer een verrassing welke soorten zich laten zien en wanneer. Als het in de week voor de wandeling veel regent, kunnen we veel paddenstoelen vinden.

Voor wie meer van paddenstoelen wil weten of zijn kennis nog eens wil opfrissen, organiseert IVN-Geysteren-Venray ook dit jaar weer een padden-stoelenwandeling en wel op landgoed Geijsteren. Dit gevarieerde bosgebied staat nl. bekend om zijn rijkdom aan paddenstoelen.

Foto: elfenbankje

De geoefende ogen van de gids helpen u goed te kijken en de gids praat u bij over de verschijningsvormen en de rol van schimmels in de natuur. Wandel, kijk en geniet mee! Het is daarbij raadzaam een spiegeltje of evt. een loep mee te brengen zodat u tijdens de wandeling de padden-stoelen wat nader kunt bekijken.

vooruitblik

Zaterdag 3 okt.	Paddenstoelen buitenexcursie	
dinsdag 13 okt.	Paddenstoelen buitenexcursie	
zaterdag 17 okt.	Watervogeltelling	zie ook pag.16
zondag 18 okt.	Paddenstoelenwandeling	zie ook pag.19
maandag 19 okt.	Bioritme lichtvervuiling lezing	zie ook pag.20
zaterdag 24 okt.	Nacht van de nacht wandeling	zie ook pag.21
zaterdag 31 okt.	Paddenstoelen buitenexcursie	
zondag 8 nov.	Publiekswandeling Ravenvennen	zie ook pag.15 en website
dinsdag 10 nov.	Paddenstoelen buitenexcursie	
zaterdag 14 nov.	Watervogeltelling	zie ook pag.16
maandag 16 nov.	Lezing Bronlaak	zie ook pag.22
zaterdag 28 nov.	Paddenstoelen buitenexcursie	
dinsdag 8 dec.	Paddenstoelen buitenexcursie	
zaterdag 12 dec.	Watervogeltelling	zie ook pag.16
maandag 21 dec.	Varia avond	zie ook pag.24
zondag 27 dec.	Oudejaarswandeling	zie ook pag.26
woensdag 30 dec.	Plantenjacht	zie ook pag.26

vooruitblik voor de jeugd

zondag 11 okt.	Paddenstoelenwandeling
zondag 8 nov.	Insecten en bodemdieren

Voor alle activiteiten geldt dat je ook nader wordt geïnformeerd via de diverse kranten, de socials en niet te vergeten de website

Dat vormde een mooie aanleiding om tijdens de wandeling niet alleen naar het gebruik van de kruiden te kijken, maar vooral ook naar hun natuurwaarde. Bij de verschillende veldkruiden uit de Venrayse Kruudwisse werd uitgebreid stilgestaan. Het Duizendblad, vroeger ook wel donderkruid genoemd, het Boerenwormkruid of Compaskruid, de Bijvoet of Alsem en het Sint-Janskruid kwamen allemaal aan bod. Juist wanneer je de kruiden niet alleen bekijkt als onderdeel van een eeuwenoude traditie, maar ook als waardevolle planten in het landschap, blijken ze verrassend bijzonder te zijn.

foto: zeepkruid

De Weverslose Berg

De route bracht de groep vervolgens naar een bijzonder punt in het Venrayse buitengebied: de Weverslose Berg. Met een hoogte van 36,40 meter +NAP is dit het hoogste natuurpunt van het Venrayse buitengebied. Wie deze berg beklimt, ontkomt natuurlijk niet aan het verhaal over het ontstaan ervan. Ook de nabijgelegen laagte, het Uilegat of Ulevot, maakt deel uit van de bijzondere ontstaansgeschiedenis van dit landschap. Hier kwamen natuur, landschap en geschiedenis opnieuw samen.

Het Kruudwisse-moment

Een wandeling over de Kruudwisse kan natuurlijk niet zonder een moment waarop de kennis van de deelnemers wordt getest. Tijdens het Kruudwisse-moment kregen de wandelaars verschillende vragen voorgeschoteld. Hoe en wanneer mochten de kruiden worden geoogst? Hoe lang moest het Kruudwisse-lint zijn? En waarom werd vroeger een deel van het zaad uit de Kruudwisse gehaald en opnieuw op het land gezaaid? Vragen die duidelijk maakten dat achter de ogenschijnlijk eenvoudige kruidenbundel een wereld van gebruiken, overtuigingen en tradities schuilgaat.

vervolg pag.12

Ook de sagen en verhalen maakten de wandeling bijzonder. De Peelreuzen, de 'Duivelse beet' in het riet en Meerte met haar donderkruid brachten de deelnemers even terug naar een tijd waarin natuur en volksgeloof nog sterk met elkaar verbonden waren.

De bever als landschapsbouwer

Aan het einde van de wandeling was er aandacht voor een bewoner die niet in de Kruudwisse voorkomt, maar tegenwoordig wel een duidelijk stempel op het Loobeekdal drukt: de bever. Zijn aanwezigheid is hier duidelijk zichtbaar. Door het bouwen van dammen en het vasthouden van water ontstaan nieuwe, natte omstandigheden waarin zich weer bijzondere biotopen kunnen ontwikkelen. Wie weet ontstaat hier in de toekomst zelfs opnieuw turf. Zo eindigde een wandeling die begon met de eeuwenoude traditie van de Kruudwisse bij een dier dat op zijn eigen manier opnieuw vorm geeft aan het landschap. De Kruudwissewandeling liet daarmee zien dat kruiden niet alleen planten zijn die we kunnen gebruiken of waarover verhalen worden verteld. Ze maken deel uit van een veel groter geheel van natuur, landschap, geschiedenis, volkscultuur en traditie.

Een bijzondere wandeling, waarbij zelfs de regen zich op het juiste moment bij het verhaal aansloot. **Mart Philipsen**

Vacature Gidsencoördinator

Na zeven jaar tijd voor een nieuw gezicht

Na zeven jaar met veel plezier de functie van gidsencoördinator te hebben vervuld, draagt **Mart Philipsen** per januari 2027 het stokje over. In deze periode is de gidsenwerkgroep flink gegroeid en werden steeds meer mensen enthousiast gemaakt voor de natuur en het landschap in onze omgeving. Het afgelopen jaar was met **ongeveer 500 deelnemers aan de wandelingen** zelfs een recordjaar.

Mart kijkt met veel plezier terug op de afgelopen zeven jaar, waarin hij samen met de gidsen veel mooie wandelingen en activiteiten heeft georganiseerd. Nu is het tijd voor een nieuwe coördinator, met ruimte voor **nieuwe ideeën, enthousiasme en een frisse blik**.

vervolg pag.13

Dat zijn natuurlijk de krenten in de pap. Soms zitten er zoveel ganzen dat we allemaal een schatting maken en dan nemen we het gemiddelde. Geregeld zitten ook soorten door elkaar en dan wordt afgesproken wie welke soort telt. Laatst fietste ik over de brug bij Wanssum en zag ik 50 lepelaars. Dat kan tijdens de tellingen natuurlijk ook gebeuren. Zeearend of visarend komt ook wel eens voor. Enthousiasme alom dat snapt U.

Rond 12.30 uur zijn we meestal uitgeteld en gaan we nog een kop koffie met iets lekkers gebruiken bij de bakker in Well. De drie telgroepen komen daar bij elkaar om de ervaringen uit te wisselen. Dat is altijd gezellig.

Denkt U als lid van het IVN ik zou ook wel eens een keer mee willen dan kan dat. U kunt zich dan aanmelden bij mij (joofteeuwen@gmail.com of tel: 06-24904129) en als U dan om 8.30 uur bij de kerk in Oostrum staat, ziet U ons en kunt U mee. Wellicht vindt U het zo leuk dat U onze telgroep komt versterken. Kennis is niet direct nodig. We helpen U graag de soorten te herkennen.

Joof Teeuwen
voorzitter Vogelwerkgroep Maas en Peel

De watervogeltelling, wie doet dat en waarom?

In het jaarprogramma komt regelmatige het woord "watervogeltelling" voor. Er was er bijvoorbeeld een op 12 september en er zijn tellingen op 17 oktober, 14 november en 12 december.. We vroegen ons af wat dit betekent: een publieksactiviteit misschien? Daarom gingen we ons licht eens opsteken bij Joof Teeuwen, voorzitter van de vogelwerkgroep. Misschien ben je onder de indruk van de foto op de volgende pagina door de professionele apparatuur die je erop ziet maar dat hoeft zeker geen belemmering te zijn om eens mee te gaan en te ervaren wat deze mannen (en vrouwen?) nu precies doen en hoe belangrijk hun werk is.

Joof schrijft: De watervogel telgroep telt 8 keer per seizoen. Dat seizoen loopt van september tot maart. Alle maanden met een R wordt er geteld op de zaterdag die het dichtst bij de 15de ligt.

Het betreft tellingen die in het hele land op het zelfde moment gehouden worden. De gegevens worden opgestuurd naar Sovon (Stichting Ornithologisch Veld Onderzoek Nederland), die deze gegevens gebruikt voor onder andere trendanalyses e.d..
We tellen de Maas met de uiterwaarden van het veer bij Vierlingsbeek, tot het veer bij tante Jet in Blitterswijck. Dan tellen we ook nog het Leuken, de haven van het Leuken (is nu afgegraven, dus tellen we de vogels in de afgraving), zwemplas de Vissert en het Reijndersmeer.

We vertrekken 's morgens om 8.30 uur bij de kerk in Oostrum waar we bijeenkomen en ons in drie groepjes opsplitsen. Dan vertrekken we naar de telgebieden en via kaarten die we op een app op onze telefoon hebben staan, geven we aan welke vogels we waar en in welke hoeveelheden hebben gezien.
We gebruiken telescopen en verrekijkers om de soorten te bepalen en de hoeveelheden van elke soort. Het is altijd verrassend. Soms zijn het de vogels die je verwacht, maar ook worden er spectaculaire of zeldzame vogels gezien. **vervolg pag.17**

Wie het leuk vindt om samen met een enthousiaste groep gidsen natuurbeleving en natuureducatie verder vorm te geven, wordt van harte uitgenodigd om te reageren. **Misschien ben jij wel degene die vanaf januari 2027 het stokje overneemt!** Meer informatie over de functie staat in de onderstaande vacature.

Verslag lezing Biodiversiteit door Bert *Geelen op* 17 augustus 2026

Als oud-leraar biologie, landschapsgids en schrijver van artikelen en alweer jaren verbonden aan het IVN vindt Bert het zijn taak om de aandacht te richten op het overbrengen van de juiste informatie en het kennen van de juiste betekenissen van "moeilijke" woorden die gebruikt worden met informatie over de teloorgang van de biodiversiteit omdat de biodiversiteit van de planeet aarde wereldwijd schrikbarend snel achteruit gaat.

Allerlei rapporten laten zien dat het niet goed gaat met onze biodiversiteit. Voor de lezing gebruikt Bert een schematische weergave die de zgn. "planetaire grenzen van de aarde" simpel verduidelijkt. Hier kun je aflezen welke delen al ver over de gevarenzone zijn met het gevaar dat e.e.a. onomkeerbaar wordt.
Hij benadrukt de samenhang tussen het belang van variaties in soortenrijkdom van plant en dier omdat het hier om hele ecosystemen gaat waarin alles verbonden is. Grond, lucht, water, bodem, begroeiing en bewoning. In grote lijnen zijn de oorzaken van verlies van biodiversiteit in 9 zaken op te delen: Verlies van habitat, versnippering, verdroging, vermesting, verzuring, bestrijdingsmiddelen, overexploitatie, exoten en klimaatverandering.
Een bekende boosdoener is stikstof en hoe komt dat in de natuur en hoe kunnen we dat als mens positief beïnvloeden Kijken we bv. naar ons vervoer is de CO2 uitstoot in grammen per passagier per kilometer voor alle soorten vervoer van invloed.
Met schadelijke stoffen als PFAS in de braadpannen, CFK's in spuitbussen en vriezers en microplastics inmiddels overal kunnen we zelf direct verschil maken door het simpel niet meer aan te schaffen.

Bodemverzuring, intensieve oogst en **uitspoeling door neerslag** zijn de hoofdoorzaken waardoor de hoeveelheid beschikbaar calcium in de bodem steeds verder afneemt en de ecosystemen aantast.

Gelukkig zien we meer en meer bio-diverse akkers verschijnen waar bewuste wisselteelt is. Zo wordt de bodem gestimuleerd te herstellen. Rustgewassen dragen eraan bij. **vervolg pag.15**

Zo worden in de landbouw inmiddels ook al andere gewassen geteeld die veel minder water nodig hebben zodat de ingezette verdroging verminderd kan worden.

foto: kruidenrijk grasland

De gezamenlijke organisaties schatten dat 60-70% van de bodem in de EU niet gezond is. Dus…. Iedereen kan helpen om de biodiversiteit te verrijken. Verbeter de wereld en begin bij jezelf.

Wil je meer weten over hoe het in Nederland gesteld is lees dan eens het Statusrapport Nederlandse Biodiversiteit 2026 uitgegeven door Naturalis. Ook het Living Planet Rapport van de WWF over NL geeft veel informatie. Dus studiemateriaal genoeg op internet te vinden.

Hier de links:
https://www.naturalis.nl/system/files/inline/naturalis-statusrapport-2026-nl.pdf
https://www.clo.nl/onderwerpen/biodiversiteit
https://www.wwf.nl/wat-we-doen/focus/biodiversiteit/living-planet-report
Dit verslag is een verkorte weergave, het hele verslag staat op de website.

Indian Summer in de Ravenvennen

Datum: **8 november**
Tijd: **10.00 uur**
Locatie: **start bij parkeerplaats De Voort in Lomm, ter hoogte van de kruising Bongveldweg/Voortbeekstraat.**
Verdere info, ook voor het aanmelden, vind je op de website